

楊讚妹

Pasawalian Pangcah
海岸阿美語

Mafuti'ay a kayoing

Ira koya ccay a hongti, tada mangaray cingra to wawa, nikawrira, caay sa ka ci wawa ko fafahi ningra.

Deng kini, mahofoc to koya fafahi no hongti to ccay a wawa, fangcalay kona fafahiyan a wawa, tada mahemek koya hongti ato fafahi ningra, 'Arawen no hongti i kowan no kitakit nira ko kakitakitaan daisaisang atoya safaw tosa a dadokay, ami pahemek to sofoc noya wawa.

Matatodong tonika pipalemed noya safaw tosa a dadokay toya wawa i, conad sa koya mari'angay a dadokay....

Iti:yatiya ho, ira koya ccay a hongti, mangaray cingra ato fafahi ningra to wawa, nikawrira, caay sa kaci wawa koya fafahi no hongti.

Pinapi:na to ko mihecaan, kawas i, mahofoc to koya fafahi no hongti to ccay a fafahiyan a wawa. tada fangcal kona a wawa, saka tata'ang ko hemek noya hongti ato fafahi nira. ta misafaloco'cangra a mi tahidang to kakitakitaan daisaisang i tahaf no kitakit, to sapi satata'angaw to demak a milawla to sofoc noya wawa.

Matahidang aca no hongti koya safaw tosa a dadokay a mikihatiya.

Tiherom han noya dadokay ko tariyok no cacuyacuyan noya wawa, macacorocorok a paka lemed toya faelohay a nisofocon,

“pafelien ako kiso, wawa no hongti to fangcalay a pising!”

“pafelien ako kiso, wawa no hongti to damesayay a faloco’!”

“pafelien ako kiso, wawa no hongti to kinemel ato fenek!”

“pafelien ako kiso, wawa no hongti to....”

Herek sa ko pipalemed noya saka cecay safaw a dadokay i, safana' sa ko pisriw no ki^etecay a fali a micumod i laloma' no loma', sedak sa ko ccay roma a dadokay. “Mana nga'ay!ca ka pitahidang takowanan to matiniay tata'angay a demak!”

Ona pasowalay a dadokay, malitengay to mangilusay ko pising nira, sengiwsengiwan sanay ko sanek nani tatirengan nira. 'arawhani, nano hakuwaan aca konika i lotolotokan ko aro' nona dadokay, awaay ko paka'ara'ra:way a tamdaw to miranan, mapatayay to nasa ko harateng

no nimanima, orasaka, ca hananay no hongti ka tahidangen cingra.

Maketer to koya mali'angay a dadokay ,tiwatiw han to nira koya cikawasay a cukor nomira,ceri' sato a somowal, "O nomako a sapafeli tona wawa no hongti i.ano maraod to ko safaw ^enem no mihecaan nira i, o hamama cucuk no ro^ciw no satenooy ko kamay nira ta mapatay.o han nomako ko pi'kak!"

Maherek a somowal koya mari'angay a dadokay, ekek sa a matawa,ta rahedaw sato ifalifalian. Safaheka' sato ko 'alomanay a tamdaw pakatengil tona katarawan a demak. terep sato ko hongti ato fafahi nira, to falihenaw no faloco', mararom a makesem.

Nanoya, raod hanto noya sakatosa ko safaw a dadokay, a mihinom cangra,sowal saan, "ano kaemaemang aca kako, cacaho ka tada ci'icel ko 'afang no mako a mi palahedaw tona katarawan a pi'kak nira i, nikawrira, madeng to kako a milowan a misakahemaw tona 'kak."

Ta, toro' santo nira toya ci kawasay a cukor nira koya wawa no hongti a pasowal, "ano so'elin sa a macucuuk no ro^ciw no satinooy ko kamay iso i,cuwa ko mamapatay kiso,nikaorira i,wa fafuti' sa kisu a mareda' to ccay so'ot a mihecaan, tahira i kataynian ,noya kapah a hongti, a mingohngoh tisowanan ,ta malasawad a malahedaw ko ratiih iso."

Nanoyato i,palimo'oten to no hongti ko polong a kitakit, rodoten a misa'opo ko ro^ciw no satinooy no kalo loma'loma' ami todoh.ano cima namo ko misimeday ca ka pasadak i,o ha papatayen saan.

Tangsol a malosiyang kona sowal no hongti i polong no kitakit.

Ala pasadasadak sato ko finawlan to ro^ciw no satinooy a mi todoh.

Mata'elif to ko Pinapi:na no mihecaan i,ma^edengay to awa ko ma'osaway a ro^ciw no satinooy kiya nasa ko harateng noya hongti,ta sanga'ay sato ko harateng ningra.

Caay to ka karifanaen , konika someret to koya wawa no hongti,mala kayoing to, masano pipalemed no dadokay tomiranan, konika fangcal, damesay ato ka taneng nira.

Orasaka,kasapaan, kaolahan no nima:nima, 'aloman ko nani cuwa:cuwaay a kapah ato wawawawa no hongti to ma'inaray,a cifaloco' to saka cifafahiyananay tomiranan, nikawrira, awayay i farocu' noya kayoing,saka mana'ay cingra.

Maraod to ko safaw ^enem no mihecaan noya kayoing, hawikiden

Tahira han nangra tona kakacawan mapatala to no tapatapang ko sapi hamham alalosisan.

Madeng mafangafang ho a mi sasi holoholol koya hongti ato fafahi nira toya tapatapang i,mimaan naca kako nasa ko harateng noya kaying,tesok sa a mi rarakat i parafaran, pahanahanaan.

“Mimaan ko nga’ay hokini!”

Sa, o haratengay sanay to nira,tayra i kofakofawan a minengneng to pisafer no matayaray to saka lafi. nikawrira, oyato konika sanawsaw no faloco’ nira.

Ano i loma’ay kako, a malacafacafay to widawidang a misarama i, ca ka hatini a mato’ol kako sa ko harateng nira;nikawrira, o kasofocan ako anini a lomi’ad ^enemay to ko safaw no mihecaan ako, osomeretay to a kaying kako, hatomaan sasano ka^emangay sa kaka a misarama....

Romakat a mi saharaterateng koya kaying,deng kini, cumod sato cingra toya mimingay a fawahan,manengneng ho nira ko masano koropiraay a kingcuay a kawal, tedac sanay taha fafaed. cedeng han nira konika cakat toya kawal, halo pitihiti han nira to arafoh ato tafungaw, tahira han nira i safafaed to, manengneng nira ko mangangihay a fawahan.

Curoh han noya kaying koya sa’edef a micumod,ira to i laloma’ ko mitonooyay a mammo, sedi sa koya mammo a mingengneng toya kaying.

’Arawhani, pinapinaay to apolo’ ko mihecaan tonika i fafaed no aro’ nona mammo,saka caay ka fanafa:na’ aca komira to samaanay to ko pinangan no papotal, atona pakayniay i pirodot no hongti to ro^ciw no satinooy hananay a rimo’ot.

Itiya mahemek kona kaying to manengnengay nira,nawhan, cahocaho:ay ka’araw nira komatiniay a demak.mangodo cingra a milicay toya mato’asay, “Mamoaw,mimaanay kisu?” “Mitonooyay kako.”

“Rahodayay ko mitonooyay haw?” han noya kaying a milicay.cedaah sa koya mato’asay a somowal, “wawaaw, ciroma to kalo tayal a mimaan saw! o saka omah ako koni.”

“O karahodayan haw? ”hanaca noya kaying a milicay.

“Rahodayay,caay ko sakafukilan! ”

Anohatira,patanamen kako hena,han noya kaying. hatinienhatinien han noya mammo a pasifana’, ta papi tanamen to nira koya kaying.

Nikawrara,sata:pang saho a mitanam koya kaying a mi tonooy, tangsol sa a matusuk no tafa noya satinooy ko tarodo' nira, tiwakang sato koya kaying i pa^enan.

“Aya! mamaanay kisu?”

Sa a farihenaw koya malitengay, takor sato cingra a talaeno a mipohay to tamdaw.

Tahira han no hongti ato fafahi nira i safafaed a tongroh, manengneng nangra konika seta' to noya wawa.masano sowaray to noya mari'angay a dadokay konika laheci nona demak, sato koni ka piporita nangra.

Nanoya, hawikid han to nangra ko tireng noya wawa a panokay i tada loma' no hongti,a pakafuti'i kafuti'an noya wawa a misimaw.talacuwa, o nikafuti' aca nona wawa, Sanay to koni kafana'nangra,nikawrira, caay ka mamang ko rarom ato tangic no faloco' nangra.

Ano so'eli'elin maraod to ko cecay a so'ot no mihecaan ko ka tapi'elalan nona wawa anohan naca,mapatay to kami, awa to ma'araw nira ko wama ato ina, wa to'ol sa konika cecay nira itini tona hekal.... Hatini saho ko piharateng noya hongti atoya wina,cato ka'emet nangra ko rarom no faloco', rois sa ko rosa' nangra.

Nanoya to i, cunad sa koya nga'ayay o a inaen to a dadokay. midakaw i cinamaray a kangic ko ka tayni nira. watawat han nira toya ci kawasay a cukor nira i tongroh no loma' no hongti ko pisa angan,tangsol sa, la futifuti' sato koya i laloma'ay aca no loma' no hoti a tamdaw, halo pina'orip ato nipaloma ha^emin sa mareda' a ma futi'.

Oni hanto tariyok aca nona loma',ala rengarengaw sa ko kaposiay ato'aremet,

Rikot han no semot a mi tahepo koya loma' no hongti.

Hatiniay haw!fafuti': sato koya i laloma' ay aca noya loma' no hongti to ccay a so'ot no mihecaan.

Kawas i, mi'adop koya i ngataay no kitakit nangra a wawa no hongti, i tariyok noya marikotay no semot a loma' no hong:ti i, mameraw ningra koya ma'adingay no semot a loma'.

“O ci:ma a tamdaw ko mangarayay i hatiniay a maro'?”

Ciharateng sato cingra to sapi cumodaw a mihapinang toya loma', o kinemeray o ci fenekay koya a kapah.

Faresiw faresiw han noya kapah toya masinangay a fonos nira koya kaposiposiay ato 'alemet,sa lalan sato.

Cumod han noya kapah a hongti koya loma', manengneng nira ko ala futi'futi' sanay a tamdaw,ora han futi' ato kafuti'an nangra, pacekok hato hananay, awa sanay ko sapinangan a minengneng.

“As! masamaamaanay to kona hatini a demak hokini?” saan.

O manengnengay nona kapah to laloma i, i kofaw ko futi' no mitangtangay a tamdaw, oyaya ho konika rengreng no namal; miti'ene'ene'ec to fonos ko futi'no mikifiay a sufitay; tomireng ho i tokar ko malawraay a tamdaw a citatoy to takingkingan;maro' i maciyangciyangay a kamaro'an ko tadamaamaanay a fafahiyan....

O romahanto,hatira aca ko kalo pina'ori'orip—marofu i maritmitay a cinaw koya tatos a hali todongy a'ayam, ya han pusi atoya waco i tongroh no tana, o rarangaw miketing ho i ngangarifan no takid, mafuti'ay a ma^emin.

Nengneng han kona pinapinangan itini,hato tangsol sanay konika tomerep,ta reda' sanay to a mafuti'.

“Oy! iraaay ko tamdaw haw?”

Sa ko picacli' noya kapah a hongti,ho iraira ko pacawiy nasa,nikawrira,o reda' ka reda' noya mafuti'ay;ngoyangoy hanaca nira ko'afalaan no ka hacecacecay nangra, nikawrira,awa ko cima no tatemikay nangra.

Talacuwa, o kinemeray kona kapah,nikawrira, ka'angian to kona pinapinangan itini,saka lackackak sato ko fanoh noya kapah a mataraw.nikawrira ,sa fa'ina'inayan han to nira ko harateng, pacici sato a tala loma'.

Deng kini, cumod sato koya kapah a hongti i kafuti'an noya kaying. Manengneng noya kapah,ko sanga'ay sanay ko futi' a kaying i makapahay a kafuti'an.

Cato paka'emet ko faloco' noya kapah a hongti, sowa sa, “Wata! konika fangcal nonini a wawa,o papaka tama ho kako to matini:ay to ko fangcal a kaying!”

Pamocek han noya kapah a hongti a minengneng ko pising noya kaying.

Sa cifaloco' sa cingra,deng kako ko ha papakaparal tona mareda'ay ko futi' a kaying saan.ta raod han nira a micupa .

Nengneng han noya kapah,so'elinay to ka fangcal noya kaying,tahira i tatihi nira, kono sato cingra a mikisu to'atongoran noya kaying.

Hato talatiitihay ko pi harateng noya kapah tona demak,cengaw sa ko mata noya kaying,sedi sa a mi nengneng toya kapah,ta laya' sa to kamay nira a mi takec toya kapah a hongti.

Sa samadamadah han noya kaying koya kapah a pasowal, "O! mana ani:ni ho kisu a tayni hani idang,wa:ta to ko futi' ako topi tataraan tisowanan! "

Tatakec sato koya tatosay a kapah atoya kaying,hato nano hacuwaan aca konika nananam nangra.

Sata:pang sa a ngatowa' ko ngoyos noya kaying a caciyaw i, o: ya ho mafuti':ay aca i laloma' noya loma' a pina'ori'orip ato pinaromaroma, maparal to a ma^emin.

"A~ciyah!kona futifuti' hani! "

"As!mana itini koko a ma futi'! "

Ala necnec sa to mata koya namaparalay a tamdaw, sa apaapa sa a mana nengneng, Orat saan cangra,hato mafuti'ay, hato talatiitihay, ko piharateng nangra.

"Aya!samaa:nay to koya wawa no hongti hakiya? "

Saan a tapi'eral koya ccay a tofang no hongti,matikol to nangra a mahirateng koya 'ayaw no cecay a so'ot no mihecaan a demak.

Ala feroferot sato ko'alomanay a tayra i kafuti'an noya kaying a minengneng.

Manengneng no'alomanay nani sasingaran,konika sasowal noya kapah a hongti atoya kaying,sanga'ay sato ko harateng nangra.

"Kaolahan ako a furafurayan,makahi kisu a mala fafahi ako haw? "

Han noya kapah a hongti i ka'ayaw no'alomanay a tamdaw ,kopi licay toya kaying.

"kaolahan ako,Mihai kako!kaorira i, licayen ho ako ko wama ato wina ako. "

Matatodong to picumod noya wama ato wina konika lalicay noya tatosay,sowal sa, "Nga'ay to wawa!pakayafen to kamo ano dafak!" han no hongti.

Toya pakayafan a lomi'ad,wata!ko hemek ato acang no polong a

finawran.

Mapaka lemed no tahaf aca no kakarayan konika saso'eret noya tatosay, Saka fangcal, malemed a lipahak ko'orip noya mararamoday a kapah atoya kaying.

睡美人

有一位國王，很喜歡小孩，但是，皇后卻一直沒有生育。後來，皇后終於生了一個可愛的小公主，國王和皇后都很高興，邀請了全國所有的貴族和十二位仙女來參加宴會，慶祝小公主的誕生。

正當十二位仙女在為小公主祝福時，突然，出現了另一位壞仙女……。

從前，有一位國王，他和皇后都很喜歡小孩，但是，皇后卻一直沒有生育。

許多年以後，皇后終於生了一個女孩。小公主長得很可愛，國王和皇后都非常高興，決定在皇宮舉辦一場盛大的慶祝儀式，邀請全國所有的貴族來參加。

在宴會中，國王也邀請了全國的十二位仙女參加。

仙女們圍在搖籃的四周，看著小公主可愛的小臉，並且輪流上前，為她祝福：

「我賜給小公主美麗！」

「我賜給小公主一顆仁慈的心！」

「我賜給小公主勇敢和機智！」

「我賜給小公主……」

但是，就在第十一位仙女，剛說完他對小公主的祝福時，突然，吹進一股冷風，出現了另一位仙女

「好哇！這麼盛大的場面，竟然沒有邀請我！」

說話的仙女又老又醜，身上還發出一陣陣臭味。原來，從許多年前開始，這位仙女就一直住在遙遠的高山上，沒有人看過她，大家都以為她已經死了，所以，國王根本沒有想到要邀請她。

醜惡的仙女大發脾氣，她揮舞著手中的魔杖，尖叫著說：「我也要送一件禮物給你們的小公主。我詛咒，在她十六歲生日那天，會被紡錘刺傷手指而死亡！」

壞仙女說完，咯咯的奸笑著，消失在一陣冷風裡。

在場的人都在這件可怕的事情嚇呆了。國王和皇后擔心得一句話也說不出來，傷心得一直掉眼淚。

這時，第十二位仙女向前走了一步，安慰他們說：「雖然我還年輕，法力不夠高強，沒辦法完全破解這個可怕的咒語，但是，我可以使這個詛咒變得比較輕一點。」

仙女高高的舉起魔仗，指著小公主說：「當小公主被紡錘刺傷手指的時候，他不會死，可是，他必須沉睡一百年，直到一位勇敢的王子前來，親吻小公主，魔法才會解除。」

於是，國王立刻下令，要全國人民交出所有紡錘，集中在廣場上燒燬。如果有人被查出私藏紡錘，立刻判處死刑。

這個命令很快就傳到全國的每一個角落。全國老百姓們聽了，紛紛在廣場上把紡錘燒了。經過很長一段時間以後，國王確定全國不會再有紡錘了，他才放下心來。

時間過得很快，轉眼間，公主長大了，他果真具備了仙女們賜給他的祝福，非常的美麗、仁慈和聰明。因此，不但受到全國人的喜愛和讚美，許多鄰國的王子也紛紛從遠地趕來，向公主求婚，可是，都被公主拒絕了。

公主十六歲生日的這一天，國王和皇后帶著她，到鄉下的一座古堡去渡假。

到了古堡，一切早已準備好，大臣們熱烈的歡迎他們。

由於國王和皇后忙著接見大臣，公主覺得很無聊，便一個人到花園裡去散步，然後，在城堡四周閒逛。

「好無聊哦！」

公主四處參觀，又跑到廚房去看廚師們準備晚餐，可是，她還是覺得心煩。

公主心想：或許我應該留在宮裡，和同伴們一塊兒玩耍的；可是，今天是我的十六歲生日，我已經長大了，不應該再貪玩……

公主在一條長長的走廊上邊走邊想，不知不覺走進了一個小門，看到一條狹窄的螺旋梯，一直通到塔頂。公主小心翼翼的撥開四周的灰塵和蜘蛛網，慢慢的爬上樓梯，走向塔頂，發現有一扇門半開著。

公主好奇的推開們走進去，裡面有一位老婦人正在織毛線。她對公主微微一笑。

原來，老婦人在這塔頂上，已經住了幾十年，她從不知道外面發生的事，所以也沒有聽過國王下令焚燒紡錘的事。

這時，公主很開心，因為她發現這兒有一種她從來沒有見過的东西。她很有禮貌的問老婦人：

「老婆婆，請問您在做什麼？」

「我正在用我的紡錘織毛線。」

「織毛線好不好玩阿？」公主天真的問。

老婦人嘆了一口氣，說：

「孩子，他和做其他的事情一樣，是一件工作。」

「會很難嗎？」公主又問。

「一點也不難，很容易學呢！」

公主請求老婦人讓她試試看。老婦人先示範一遍給公主看，然後就把紡錘交給公主。可是，公主的手一碰到紡錘，立刻刺傷了手指頭，當場就倒在地上。

「啊！妳怎麼了？」

老婦人嚇了一跳，急忙跑下去求救。當國王和皇后跑上塔頂，看到公主昏迷了，他們知道，壞仙女的詛咒終於實現了。

他們帶著公主回城堡，把她輕輕放在公主房間的牀上，靜靜看著她。雖然國王和皇后知道，公主只是沉睡而已，但是，他們的心情還是非常沉重。因為，當公主在一百年後醒來時，他們早已經死去，只剩下公主一個人孤零零的，再也看不到爸爸媽媽……

國王和皇后一想到這裡，傷心極了，眼淚流個不停。

就在這個時候，好心的仙女皇后，騎著一條火龍，出現在城堡的上空。她揮舞著手中的魔仗，施起了魔法，很快的，城堡裡的每個人都睡著了，甚至連動物和植物也都睡著了。

城堡四周到處長滿有刺的樹和荊棘，濃密的森林把整座城堡遮掩起來。

就這樣，城堡在沉睡中過了一百年。

有一天，一位鄰國的王子在附近打獵時，從荊棘間望見這座城堡。

「誰會住在這個偏僻的地方呢？」

勇敢的王子，決定親自解開這個秘密。

王子拿著寶劍，費了好大的力氣，才從荊棘叢中闢開了一條路。

王子進入城後，發現所有人都睡著了，更奇怪的是，他們都是睡在一些特別的地方，而且，睡覺的姿勢也十分古怪。

「咦！這到底是怎麼回事呢？」

王子看到廚師躺在廚房裡睡覺，旁邊卻有一盆熊熊的烈火；衛兵們靠在他們的佩劍上熟睡；小丑躺在台階上，手裡仍緊握著曼陀鈴；高貴的女士們坐在長沙發上……。

還有，連動物們也全都是同樣的情形，兩隻關在金色鳥籠裡的鸚鵡、地毯上的小貓和小狗、玻璃杯口邊緣上停留的蒼蠅，全

都睡著了。

看起來，這裡的一切，彷彿是在突然間靜止下來，然後陷入了漫長的沉睡中。

「喂！有人在嗎？」

王子大聲的叫喊，希望能有一點回音，但是，一切仍然沉睡著；他又試著一個一個去拍他們的肩膀，但是，那些人卻一動也不動。

這種恐怖的景象，讓勇敢的王子也感到全身發抖、毛骨悚然。儘管如此，他仍然鼓起勇氣繼續往前探索。

不久，王子走進了公主的臥室。公主躺在一張華麗的牀上，看起來十分的安詳。

王子一看到公主，不禁衝口而出：

「好可愛的女孩呀！我從來沒有看過這麼美麗的女孩！」

他注視著公主，眼光一直盯住她那可愛的面孔。突然間，他覺得好像只有他才能喚醒沉睡中的公主。於是，王子慢慢的走向公主。

她越看公主越美麗，到了公主身邊，王子不禁彎下身子，輕輕的在公主額頭上，非常溫柔的吻了一下。

王子作夢也沒有想到，公主竟然睜開了眼睛，微笑的看著王子。然後，她突然伸出雙手抱住王子。

「噢！」公主喃喃的說：「親愛的王子阿！你終於來了。我居然睡了那麼久的時間！」

王子和公主緊緊的擁抱著，好像他們早已經認識好久好久了。

就在公主說出第一個字的時候，城堡裡所有的人、動物和植物，也全都甦醒了過來。

「啊！睡得好舒服阿！」

「咦！我怎麼睡在這裡？」

城堡裡所有的人，都莫名奇妙的我看你，你看我，大家揉揉才張開的睡眼，只覺得睡了好長、好長的一覺，做了好長、好長的一個夢。

「啊！公主現在不知道怎麼啦？」

這時，有一個女僕想起了公主，大家這才記起一百年前所發生的一切事情。

所有的人立刻衝向公主的臥室。

從窗外，大家看到公主，正和一位英俊的王子聊天，才放心來。

「親愛的公主，妳願意嫁給我嗎？」王子當著大家的面前，向公主求婚。

「親愛的王子，我願意！不過，我必須先問爸爸和媽媽。」
這時，國王和皇后走進來，說：「好孩子，明天就為你們舉行盛大的婚禮。」

婚禮盛大舉行了，全國百姓都熱鬧的慶祝公主的婚禮。從此以後，公主和王子就在大家的祝福下，過著幸福的日子。